

Et værdigt liv

Psykolog Palle Hansen udgiver sine barndoms- og ungdomserindringer. Vægten ligger ligeligt mellem beskrivelsen af det almene og de vilkår, de skyldes et livslangt handicap.

Anmeldelse ■ Af redaktør Jørgen Carl

■ Man skal elske sin skæbne, lyder med et Nietzsche-citat udgangspunktet på Palle Hansens erindringsbog "Et værdigt liv", som Gyldendal har udsendt i 2009. Lettere sagt end gjort, når skæbnen har praktiseret slemme benspænd, men i bogen fortolket således, at *alle mennesker* grundlæggende er ansvarlige for at få det bedst mulige ud af deres betingelser.

Bogen er erindringer på den traditionelle måde og følger Palle Hansen fra fødslen i 1950, gennem tidlig opvækst, det hjemlige liv, skolegang, gymnasieår, universitet og voksenliv som psykolog. Vægten ligger udpræget på barndom og tidlig ungdom, som vi til gengæld følger nærmest dagbogsagtigt tæt – helt til de boller og det glas saftvand, der bliver anbragt foran drengen, eller skiftet til 2. gear på den unge mands knallert. I den modsatte ende må mere end tyve års virke som psykolog klare sig med ganske få sider.

Men der er også nok at øse af i barndommen. Da Palle er seks år gammel, konstateres det, at han lider af muskelsvind – og han har dermed fået et vilkår, der skal præge hans liv dybt efterfølgende. Året efter dør faderen pludseligt, og som om det ikke er nok, er moderen psykisk syg og i opvæksten ikke den støtte og opmuntring, drengen har brug for. Svære tanker om, at muskelsvind kan føre til tidlig død – "Skal jeg også dø, inden jeg bliver tyve år gammel?" – og i det daglige blot de stadige stød, omverdenens reaktion på hans handicap giver, må han for det meste tackle selv.

Opmuntringen eller trøsten er altså ikke at hente, hvor den burde være nærmest. Tværtimod: "Mor har et problematisk forhold til min krop. Hun bryder sig ikke om at se mig uden tøj. (...) Måske giver min krop mor anledning til skyldfølelse og selvbebrejdelser over, at hun har født mig til et handicappet liv." (side 82)

En facet af livet

"Et handicappet liv" er imidlertid *ikke* bogens titel. Med rette. Ganske vist fylder handicappet meget i Palles tilværelse – både som den i tiltagende grad fysiske hindring for at leve

helt som sine kammerater og i hele det tankesæt, der udspringer af anderledesheden. Usikkerheden er en tro livsledsager, det vaklende selvværd, den voksende selvindsig, den lejlighedsvis isolation, pinagtigheden, angsten for at blotte sig og lide de mange uundgåelige nederlag.

På anden vis dækkes handicappet ind med beskrivelser af hospitalsindlæggelser, institutionslivet, problemet med dagligdagens fysiske udfoldelsesmuligheder. Uden "lidelshistorien" havde forlaget nok ikke bundet an med udgivelsen.

Samtidig har bogen og dens forfatter imidlertid en afgørende styrke i beskrivelsen af, at det at være handicappet også blot er en facet af livet, og at kammeratskab og venskab, tilknytning til andre, musik og fest, tanker om fremtid og voksenliv netop er et alment vilkår. Seksualiteten er nok ekstra svær at nærme sig, når man sidder i en kørestol, men forelskelsen, længslen og dragningen mod den unge og ak! så svært opnåelige kvindes bryster lige stærk og livsbekræftende.

Har man selv levet sin barndom og ungdom i 1950'erne og 1960'erne, trækker genkendelsen af epoken bedømmelsen af bogen op. Dele af de års billed- og lydspor har en hel generation til fælles.

Der er givet for mange trivialiteter med efter de fleste læsers smag, men mange af dem kan forsvares med Palle Hansens projekt: at skrive om et værdigt liv. I værdigheden står den ene ikke med et ringere potentiale end den anden.

jc

BOGDATA ■

Palle Hansen: "Et værdigt liv. Erindringer". Gyldendal, 2009. 262 sider. 279 kr.

